

בש"פ 2434/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 2434/20

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

העוררת:

מדינת ישראל

נגד

המשיב:

פלוני

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על
החלטה שניתנה ביום 6.4.2020 על ידי בית המשפט
המחוזי באר שבע (השופט נ' אבו טהה) במ"ת
12845-02-20

בשם העוררת:

עו"ד שרית חתוקה

בשם המשיב:

עו"ד נטלי אוטן, עו"ד אדם אבו חאמד

החלטה

1. הערר שלפניי מופנה נגד החלטות בית המשפט המחוזי באר-שבע אשר ניתנו במ"ת 12845-02-20 ביום 25.3.2020 (השופט י' עדן) וביום 6.4.2020 (השופט נ' אבו טהה) ואשר קבעו כי המשיב - המואשם בתיק העיקרי במספר עבירות מין, אשר לפי הנטען בוצעו בקטינות בתוך המשפחה - ייעצר עד תום ההליכים בבית אימו תחת איזוק אלקטרוני ובתנאים מגבילים נוספים, כולל פיקוח אנושי, במקום להיות עצור בכלא.

2. המדינה, שהגישה את הערר, טוענת כי בהחלטה קמא נפלה שגגה וכי מן הדין להורות על מעצרו של

המשיב עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריש מפאת המסוכנות הנשקפת ממנו.

3. מנגד, טוען המשיב כי אין מקום להתערב בהחלטה קמא לאור נימוקיה; כמו כן מוסיף המשיב וטוען, כי בשל התפשטות נגיף הקורונה מן הדין להימנע ככל שניתן ממעצרים של נאשמים כדוגמתו מאחורי סורג ובריש.

4. הצדדים אינם חלוקים על כך שבידי המדינה ראיות לכאורה אשר מאמתות את האמור בכתב האישום.

5. הדין עם המדינה.

6. לית מאן דפליג, כי החלופה היחידה למעצר מאחורי סורג ובריש אשר באה בחשבון בעניינו של המשיב היא מעצר בתנאי איזוק אלקטרוני. כך קבע בית משפט קמא כנקודת המוצא לדיון שבסופו החליט להעביר את המשיב ממעצר עד תום ההליכים בכלא למעצר בפיקוח אלקטרוני בבית אימו, בניגוד לעמדתו של שירות המבחן ובניגוד לעמדת המדינה. ברם, לנוכח חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 22ב(ב) לחוקסדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק), כשהוא נקרא אחד מעסיפים 21א(1)ג(4) ו-21א(1)ג(5) לחוק, מעבר כאמור איננו מתאפשר אלא במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים. כלל זה הוסבר באחרונה, בהקשרן של עבירות מין חמורות, בהחלטתי בבש"פ 248/20 פלוני' מדינת ישראל (2.2.2020) (להלן: בש"פ 248/20).

7. כפי שהוספתי והסברתי מאוחר יותר בבש"פ 1230/20, 1232/20 פלונים נ' מדינת ישראל (3.3.2020) (להלן: בש"פ פלונים):

"השאלה שישלשאל ביחס לאפשרות להעביר למעצר באיזוק אלקטרוני נאשם שנעצר מאחורי סורג ובריש כשסעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים חלעליו, היא לא "למה לא?", אלא "למה כן?". הנטל להוכיח את קיום הטעמים המיוחדים, שסעיף זה דורש שתנאילם הסתפקות במעצר באיזוק אלקטרוני חלף המעצרה רגיל לבין כותל ביטחון המעצר, הוא נטל כבד הרובץ על כתפיה נאשם. כפי שהוסבר בבש"פ 248/20, נטל זה הניתן להריס רק על ידי הבהאת מצאית פוזיטיבית שאשר מצביעים על נסיבותיה המיוחדות שלה נאשם על האפשרות המעשית לאי נאטמסוכנותו בהיותו מחוץ לביטחון המעצר. ביקורת על שירות המבחן שלא סיפק מצאית כאמור איננה יכולה לשמש תחליף למצאית הפוזיטיבית הדרושים." (שם, בפסקה 10; ההדגשה הוספה - א.ש.).

8. בתסקירי המעצר שהגיש שירות המבחן בעניינו של המשיב צויין כי הלה מרוכז בצרכיו ואינו מגלה אפטיה כלפי אנשים אחרים; כי הלה אינו מהסס להשתמש באנשים אחרים לסיפוק צרכיו; כי מדובר באדם בעל דפוסי התנהגות אימפולסיביים ואף אלימים; וכי אין לשלול ביחס אליו את הסיכון להתנהגות מינית פורצת גבולות. כמו כן נאמר בתסקיר כי אימו של המשיב מגוננת עליו וקיים ספק אם תוכל לזהות אצלו דפוסי התנהגות עבריינית. מטעמים אלו, העריך שירות המבחן כי מעצרו של המשיב בתנאים של איזוק אלקטרוני אינו יכול לאיין את מסוכנותו, ולבסוף המליץ להשאירו בכלא.

9. המשיב חולק על האמור בתסקירים אלה תוך שהוא נאחז בהחלטתו של בית משפט קמא, אשר התרשם בחיוב מאימו וממפקחים אחרים שהציע. דא עקא, כפי שהוסבר על ידי בבש"פ 248/20 ובבש"פ פלונים, התרשמות

כאמור היא בגדר תנאי בסיסי לקביעת המסגרת של איזוק אלקטרוני לנאשם ואיננה יוצרת טעמים מיוחדים הנדרשים בסעיף 22ב(ב) לחוק. במילים אחרות: באין תסקיר מעצר חיובי לעילא ולעילא, ובאין ממצא פוזיטיבי אשר מצביע על הדרך לאיין את מסוכנותו של הנאשם מחוץ לבית המעצר, אין לדבר על "טעמים מיוחדים" ומן הדין להשאיר את הנאשם בכלא עד תום משפטו. הכלל הזה כפוף, כמובן, לדרישה הבסיסית לקיומן של ראיות לכאורה, אשר במקרה דנן מולאה כדבעי, ולהוראות בדבר הארכת מעצר לנוכח הימשכות המשפט, ששעתן טרם הגיעה.

10. בית משפט קמא טעה אפוא בהתעלמו מדרישותיו של סעיף 22ב(ב) לחוק ומהשלכותיהן על עניינו של המשיב. המשיב חוסה בצילה של חזקת המסוכנות; טעמים מיוחדים לתמיכה במעברו לאיזוק אלקטרוני - אין; ולפיכך, חייב היה בית משפט קמא להשאירו בעת הזאת בכלא, כפי שהומלץ על ידי שירות המבחן.

11. בהקשר זה אוסיף, למעלה מן הנדרש, את התרשמותי מכך שאיזוק אלקטרוני בבית אימו של המשיב יהא אפקטיבי רק כאמצעי להבטחת התייצבותו למשפט ולמניעת הימלטותו מאימת הדין. אמצעי זה איננו מפיג את החשש כי המשיב, בן 37, ינסה להשפיע, בדרכים-לא-דרכים, על עדותן של המתלוננות, הצעירות ממנו בהרבה שנים, ואולי אף יבצע עבירות נוספות, כאלה או אחרות. התרשמותי זו נובעת, בין היתר, מניסיונו של המשיב לשכנעני - במסגרת הרשות המיוחדת להוסיף על דברי באת-כוחו, שקיבל ממני - כי הינו קורבן של עלילת דם פרי מזימתה של אם המתלוננות ובת זוגו לשעבר; זאת, בשעה שהראיות לחובתו כוללות מסרונים בעלי תוכן מיני מובהק וכן סרטונים בהם מופיעה אישה שמבצעת בו מין אוראלי, אשר שוגרו על ידיו לטלפון סלולרי של אחת המתלוננות, בהיותה בת 14 ו-10 חודשים.

12. באשר להתפשטותו של נגיף הקורונה ומצב החירום שנוצר בעטיה - אלו מעלים לדיון שני עניינים טעוני התייחסות. הראשון מביניהם הוא סיכון ההידבקות בנגיף בין כותלי הכלא, ואילו העניין השני הוא הימשכות ההליכים והסכנה של עינוי דין אשר נובעים ממעברם של בתי המשפט לעבודה איטית יותר במתכונת החירום.

13. באשר לעניין הראשון, כפי שצוין בבג"ץ 2234/20 לשכת עורכי הדין בישראל נ' השרלביטחון פנים (6.4.2020),

"כברבתחילתפברוארהשנה, שירותבתי הסוהרנערךלמצבוגיבשהנחיותוכלליםסדוריםמפורטים, שאותםהואמיישבפועל. זאת, תוךהתייעצותעםהגורמיםהרלוונטייםבמשרדהבריאות. כמוכן, נערכותקנותשעתחירום (נגיףהקורונה) בנושאיםשוניםהרלוונטייםלקבוצתהאסיריםוהעצורים, לרבותלעניינידיניםבביתהמשפט. עולהכיהוקדשומחשבהוהקפדהגמיחד.

התוצאותהנשעדהאיןאסירשאובחןכחולהבקורונה.

ישנועצוראחדמהימיםהאחרוניםשאובחןכחולהבקורונהוהואמאושפזבביתהחולים. יתרעלכן, שירותבתי הסוהרהודיעלכונותולבדוקאתהמצבבשטחמחדש, כיאהלעניייןשהואדינמי, ועולהכיקרהואאכןפועל."

לאור האמור, סכנת ההידבקות בנגיף הקורונה בין כותלי הכלא תהווה טעם לשחרור הנאשם לחלופת מעצר או למעברו למעצר באיזוק אלקטרוני מחוץ לכלא באחד המקרים הבאים:

א. מקרה של נאשם שנמצא בסיכון מוגבר להידבקות בקורונה ולהתפתחותה של מחלה קשה מפאת גילו או מצבו הבריאותי;

ב. מקרים בהם קיים ספק ממשי לגבי עצם הצורך לעצור את הנאשם בבית המעצר עד לתום משפטו. במקרים כאלה ממילא קיימת חובה לצמצם את הפגיעה בחירותו של הנאשם, בעודו זכאי לחזקת החפות, עד כמה שניתן: ראו סעיף 1(ב) לחוק.

ברי הוא, כי מקרהו של המשיב אינו משתייך לקבוצות מקרים אלה.

14. באשר לעניין השני, המשיב עדיין לא שם. כתב האישום נושא התיק העיקרי הוגש נגדו לפני פחות מחודשיים וחצי, ביום 5.2.2020.

15. בהתקיים שינוי מהותי בנסיבות, לרבות אלו אשר קשורות להתפשטות הקורונה בבתי הכלא, יוכל המשיב לבקש מבית משפט קמא לעיין מחדש במעצרו ובתנאיו, כאמור בסעיף 52(א) לחוק. בנסיבות הקיימות כעת, מן הדין הוא שהמשיב יעצר עד תום משפטו בבית המעצר ולא תחת איזוק אלקטרוני מחוץ לכלא (ובודאי שאיננו ראוי לחלופת מעצר).

16. הערר מתקבל אפוא. הנני מבטל את ההחלטה קמא ומורה על מעצרו של המשיב בבית המעצר עד תום ההליכים אשר מתנהלים נגדו בתיק העיקרי.

ניתנה היום, י"ח בניסן התש"ף (12.04.2020).

ש ו פ ט